

RYABLADET

MEDLEMSTIDNING FÖR RYAKLUBBEN

NUMMER 3-4 2015

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

En God Helg

Så var det dags för Ryabladet nr 3-4. 2015

Den som behöver foldrar kan höra av sej till regionombuden.

Birgitta

Medlemsinloggning

Inloggning: ryaklubben

Lösenord: finafår

I detta nummer:

Ordförande har ordet

Årsmötesprotokoll

SM i Ull

Branchträff om ull

Utställning på Yamanashi

Sänt detta till: webmaster@ryaklubben.se

Birgitta Söderlind Hörberg

Holmahult Östergård 34

36293 Tingsryd

Tel. 070 528 64 82

Adress till vår hemsida: www.ryaklubben.se

God Jul och Gott Nytt År, alla Ryavänner!

Ny medlemsförteckning kommer att läggas ut på hemsidan under inloggning.

En ny ansökan om stöd är inskickad till jordbruksverket och besked om beviljande har vi inte fått när detta skrivs. Sökta pengar kan enligt nuvarande information betalas ut i maj. Förutom utskick av vårt Ryablad har vi sökt för kurser, ullbedömning, utbildning av ullbedömare, och tillhörande material. Även mönstringskurser finns med, som ska fördelas över landet. Vi har även stött på Fåravelsförbundet om utbildning av Ryamönstrare. Antalet registrerade Ryor har minskat igen och vi har kommit till ett krisläge. Därför har vi även sökt pengar för anslutning av små besättningar till Elitlamms kontrollprogram "Fritid", vilket omfattar lite mer än bara härstammingsregistrering, och kostar 800:-. I nuläget vet vi inte om JV godkänner detta och kommer ligga lite lågt och erbjuda besättningar på upp till 5 tackor att få detta öronmärkta bidrag. Framöver hoppas vi att alla kan få ta del av detta, vilket ju skulle vara mest rättvist. Dessutom känns det lite tokigt att begränsa det till ett visst antal, då man kanske väljer att ha 5 tackor i stället för 7.....vilket ju absolut inte är meningen. Vi hoppas med detta att kunna "få fram" fler renrasiga registrerade Ryor och bredda avelsbasen.

Kommentar till nya Avelsplanen.

Avelsplanen har under hösten förtydligats på begäran av JV, för att vi ska vara bidragsberättigade under perioden 2016 - 2020, och är nu godkänd. Hela planen finns att läsa här på hemsidan.

Vi har fått ge oss lite vad gäller att hålla färgerna isär med anledning av den minskade avelsbasen. Önskvärt är alltså att hålla det vita helt vitt, men att i mycket begränsad del blanda in vitt i de färgade varianterna. Några har uttryckt oro för att bli "straffad" om inte planen följs till punkt och pricka. Det kommer inte att ske. Dina djur är dina, och du avlar efter bästa förmåga med planen som riktmärke! Avelsarbete tar tid. Förhoppningen är ändå att fler ska vilja och kunna få sina djur mönstrade. Det sker då på besättningsnivå, med möjlighet att lättare kunna välja ut de bästa djuren till avel.

Med önskan om ett nytt roligt och givande Ryaår!

Annika

Hej Ryavänner!

Nu har det gått ett år till...

Ryaklubbens årsmöte hölls i år i Rättvik, arrangerat av Göran Lundström, mellanregionen. Vi som hade möjlighet att vara med tackar Göran än en gång för ett fantastiskt fint program och trevligt boende i genuin dalamiljö. Efter alla telefonmöten är det riktigt roligt att få träffas. Styrelsen kvarstår oförändrad, men vissa justeringar i valår har gjorts, så att inte hela styrelsen kan avgå samtidigt. Valen går alltså omlott på 1 och 2 år.

Studiebesöket hos Yvonne Björ's syltmakeri och skinnförsäljning var mycket intressant, då det visar sig att det redan är otroligt svårt att få fram rent vita Dala-Päls-skinn för sömnad till folkdräkterna. För att sprida generna på de drygt 200 tackorna, har man blandat vitt och djur med färgade ben och huvuden, och alltså fått fram djur m meleringar i det vita... Detta stärker oss att fortsätta hålla våra färger isär.

Görans fäbod fick vi besöka, och det var inte dåligt vad det gick att få fram mellan mjölkningarna. Tunnbröd, färskost och blåbärspaj till fikat i naturen! Ett besök på Whålstedts hör ju till när man är i närheten. Roligt att ta del av Sonia och Roger Bush's entusiasm att driva spinneriet vidare. De vill gärna ta emot vår ryayll. Även den färgade.

Det har ju varit trögt med JV nya Landsbygdsprogram, vilket bl a gör att vi inte får igång några mönstringskurser i höst, då bidragen för 2016 betalas ut först i maj. Vi kommer att delta på Elmia 21 - 24 oktober i JV:s monter för utrotningshotade djur. Dock större och bättre placerad i år. Vi ska också försöka få till ett seminarium om nedärvning under 2016, med föreläsare från SLU.

Vi jobbar gemensamt vidare med våra härliga får!

Annika

Protokoll fört vid Ryaklubbens årsmöte den 8 augusti 2015 vid Björstugan i Rättvik.

Närvarande: 12 medlemmar.

§ 1.

Ordföranden Annika Axelson - Wahréus hälsade alla välkomna till årsmötesförhandlingarna och förklarade därefter mötet öppnat.

§ 2.

Till ordförande för mötet valdes Annika Axelson - Wahréus.

§ 3.

Till sekreterare för mötet valdes Carina Wenngren.

§ 4.

Till justeringsmän tillika rösträknare valdes Göran Lundström och Birgitta Alexandersson att tillsammans med mötesordföranden justera protokollet.

§ 5.

Mötet fastställde att kallelsen till årsmötet utlysts i behörig ordning, dels i tidningen Ryabladet nr 1 och nr 2, dels på klubbens hemsida

§ 6.

Dagordningen fastställdes, med tillägg under paragraf 25 övriga frågor: a/ rekommenderade priser för tack och bagglamm b/ mandatperiod c/ livdjursförmedling d/ Elmia e/ medlemsförteckning f/ mönstringspärm g/ övrig aktuell information.

§ 7.

Verksamhetsberättelsen för det gångna året lästes upp och lades till handlingarna.

§ 8.

Redovisning av klubbens bokslut gjordes av Kent Alexandersson/ kassör suppleant. Till protokollet vill deltagarna att årsmötet noterar att balanskonton för årets och tidigare år bör justeras.

Vidareframförde årsmötet följande:

a/ Inför kommande redovisningsperiod önskar årsmötet att all kommunikation med Jordbruksverket redovisas till styrelsen kontinuerligt.

b/ Kostnadsposterna som täcks av EU- bidrag skall vara lätta att se i bokföringen.

§ 9.

Revisorernas berättelse lästes upp och lades till handlingarna.

§ 10.

Balansräkningen fastställdes och lades till handlingarna.

§ 11.

Styrelsen beviljades ansvarsfrihet för det gångna året.

§ 12.

Årsmötet beslutade att lägga årets resultat i löpande räkning.

§ 13.

Regionombudens rapporter: Region Syd, årsmötet 2014, mönstringskurser och Mila mässan finns att läsa om i Ryabladets tidigare nummer.

Region Mellan, deltagit vid Fårfesten i Kil där vi marknadsfört ryafåret.

Region södra Norrland, ingen rapport.

Region norra Norrland, när Carina och Christer Oskarsson varit på marknader och andra arrangemang har även klubbens informationsfolder om ryafåret delats ut. Att läsa finns som bilaga till protokollet.

§ 14.

Val av styrelseledamöter och suppleanter.

Ordförande: Annika Axelson- Wahréus, Vilse-Kleva Falköping omval 1 år

Vice ordförande: Ulrika Östh, Möcklehult Vimmerby omval 1 år

Sekreterare: Carina Wenngren, Läby- Österby Uppsala omval 2 år

Sekreterar suppleant: Birgitta Karlsson, Havträsk Boden omval 2år

Kvarstår ett år: kassör Christer Oskarsson, Korssele Dorotea och kassör suppleant Kent Alexandersson, Bråten Hasslebacken Svanesund.

§ 15.

Styrelsen förelår val av adjungerande ledamöter.

a/ Ullbedömare: Sonja Thyen omval 1 år.

b/ Kontakt person för färgade ryafår : Mona Stenberg 1 år.

c/ Redaktör och webbmaster: Birgitta Söderlind- Hörberg omval 1 år.

§ 16.

Val av två revisorer för 1 år.

Ingegerd Jonsson omval och Anette Einarsson- Steen omval.

§ 17.

Val av regionombud tillika valberedning.

Norra Norrland: Carina Oskarsson, omval.

Södra Norrland: Eleonor Gidlund, omval.

Mellan Svealand: Göran Lundström, omval.

Syd Götaland: Birgitta Alexandersson, omval.

§ 18.

Sammankallande för valberedningen valdes Eleonor Gidlund.

§ 19.

Årsmötet föreslår en oförändrad medlemsavgift, till protokollet skall noteras att mötet hade en diskussion om avgiften och efter det ansågs att den nuvarande avgiften behövs för ekonomin.

§ 20.

Fastställande av reseersättning för klubbens funktionärer, 18,50 kronor/ mil.

§ 21.

Plan och målsättning för kommande års verksamhet, en förutsättning är att föreningsstöd beviljas av Jordbruksverket.

Mönstringskurser, varje medlem skall få en mönstringspärm, medlem skall få möjlighet att köpa klädesplagg/ tröja –väst med klubbens logga på, klistermärken med klubbens logga som används vid prismärkning av ryafårets produkter, seminarier eller kurs om färgade ryafår.

§ 22.

Inga skrivelser eller motioner inkomna.

§ 23.

Sonja Thyens rapport om 2014 ullbedömning lästes upp, finns som bilaga till protokollet.

§ 24.

Styrelsen föreslår en stadgeändring för: STADGAR för RYAKLUBBEN, nuvarande text för paragraf § 13 är: Ordinarie årsmöte skall hållas i september månad.

Styrelsens förslag är att texten ändras till: Ordinarie årsmöte skall hållas senast i september månad. Efter diskussion beslöt årsmötet att godkänna ändringen som styrelsen föreslagit.

§ 25.

Övriga frågor:

a/ Rekommenderade priser på livdjur: Bagglamm 2000 kr+ moms

Tacklamm 1500 kr + moms

Är livdjurens besättning ansluten till Elitlamm, har MV-status 3/ MV-fri, är mönstrad och ullbedömd kan dessa priser tas vid försäljning.

b/ Mötet föreslår att styrelsen ser över mandatperioderna till kommande år.

c/ Livdjursförmedlingen finns på hemsidan.

d/ Elmia, Annika informerade om den gemensamma monter som klubben disponerar under Elmia - dagarna i oktober 21-24. Ulrika Östh, Annika Axelson- Wahréus, Carina Wenngren anmäler sig att närvara vid dessa dagar.

e/ Medlemslista, en uppdaterad lista på medlemmarna önskas och att den skall finnas med i utskicket av nästkommande Ryabladet.

f/ Förslag visades på hur mönstringspärm kan komma att se ut och att varje besättning får en. Diskussioner om att mönstringskurser för medlemmarna genomförs samt att Annika Axelson- Wahréus anmäler sig till SF:s utbildning för rekommenderade mönstrare och då endast för ryafåret, ett ytterligare förslag är även att Carin Tiden anmäler sig och blir mönstrare.

g/ Övrig aktuell information: Carina Wenngren informerade om en tidning att läsa om tamdjur och varg, Ullmarknad i Österbybruk, statistik från Elitlamm. Klistermärken som funnits tidigare att köpa för medlemmarna visades och att det görs i ny tryck som medlem kan köpa in och använda vid prismärkning av produkter.

Vidare diskuterades hur klubben i framtiden skall säkerställa kunskapen om hur man bedömer ullprover, att i kommande ansökan om projektstöd söka utbildningsstöd till dagens ullbedömare Sonja Thyen som blir utbildnings ansvarig för minst en ny ,men helst två nya bedömare. Då skall även inköp av utrustning vara medräknat.

Avelsplan, JBV vill ha en reviderad avelsplan för ryafåret och årsmötet utsåg Annika Axelson- Wahréus, Carin Tiden och Carina Wenngren att arbeta fram en sådan. Korrekturläsning av avelsplanen görs av Gertrud Spross- Sandberg.

Yvonne Nyström vill innan avslutat möte tacka för årsmötesförhandlingarna.

§ 26.

Mötesordföranden förklarade årsmötet avslutat.

Mötesordförande: Annika Axelson- Wahréus
Carina Wenngren

Mötes sekreterare:

**Justeras: Birgitta Alexandersson
Lundström**

Justeras: Göran

SM i ULL

Lördagen den 26 september 2015 ordnades SM i ull och ullmarknad hos Wålstedts i Dala Floda. Samtidigt avgjordes SM i handspinning av ull. Det kändes trevligt att åka till Wålstedts igen, med ull i bilen, som jag gjort så många gånger förr. Nu hade jag med två ullfällor till SM och mer ull att sälja. Dessutom hade jag skickat in garn till spintävlingen.

Sonia och Roger Bush, som nu driver Wålstedts Textilverkstad visade spinneriet flera gånger under dagen.

Anna-Karin Jobs Arnberg hade gjort i ordning en fin utställning om textila traditioner i Floda och höll ett intressant föredrag. Flera föreläsningar och kurser fanns att delta i. Chris Wurst visade fårklippning. Fårägare hade möjlighet att delta i ullmarknad i växthuset, där grindar m.m såldes.

SM-ullen ställdes ut och bedömdes av en jury samt genom omröstning av besökarna.

I gårdsserveringen försåg Meta oss med god mat, morgon, middag och kväll. Bushsönerna hade kaffeservering i spinneriets entrehall.

På eftermiddagen var det samling på Skullen/föreläsningssalen för att delge resultatet av bedömningarna och utdelning av medaljer och diplom samt pokal. Ryalammullen som jag haft med mig fick folkets val och guldmedalj. Både den och den medhavda tackullen såldes sedan på ullaktionen. Det finns unga ullentusiaster, som betalar flera hundra kronor för ullen från ett får! Mycket glädjande. Också glädjande att flera unga spinnare fick medaljer för sina garn som de skickat in. Nu tror jag att det kommer att finnas ullanvändare i framtiden också.

Tack Wålstedts med medarbetare för att jag fick delta

Yvonne Nyström

Branchträff om ull

På fredagskvällen före ull-sm hölls en branchträff om

ull på Näbbäcksholen. Eftersom jag åkt dit redan då, fick även jag delta i den. Inledningsvis var det en god middag i Metas gårdsrestaurang, där vi samlades. Flera anföranden hölls därefter om ull ur olika synvinklar.

Målet är som jag uppfattade det, att få/ge större kunskap om ull hos producenter, hantverkare och användare, ja alla som har med ull att göra.

Sonia Bush hälsade alla välkomna och agronom Anna Hedendahl Torsta AB inledde med att tala om att vi har tappat kunskap om ull. Anna ska arbeta inom fåravelsförbundet med kvalitativa mål för ullen. Det måste finnas mål för att kunna söka pengar ur landsbygdsprogrammet. Anna och Kia Gabriellsson har tagit initiativ till den här träffen som förhoppningsvis ska leda till bättre ullhantering, klassificering och kunskap hos alla inblandade ullföretag, fårägare, mönstrare, klippare och domare

Enligt utsänd enkät är kunskaperna om ullkvalitet dåliga. Fåren klipps för att bli av med ullen, inte för att den är värdefull råvara. Lena Persson berättade om Torstas tackor. De ”hyr ut” tackor och den som hyr får 35kg kött, 1 skinn 2 hg garn från ”sin” tacka. Lena arbetar på Ullforum i Jämtland, där de avlat fram Jämtlandsfåret. De har en Ofta-utrustning för att optiskt mäta ullfibern. De driver också ett spinneri.

Allan Waller ullälskare, spinnare och matematiker sa bland annat att vi ska dra ullnäringen dit vi vill att den ska komma. Satsa både på kvalite och kvantitet.

Hemslöjdskonsulent Ann-Kristin Hult från Uppland talade om ullen i sitt område som ett kulturarv. Vi ska inte oja oss över fasor, utan handla för att ge kunskap och lönsamhet genom samarbete i form av kurser, träffar och ullmarknader. Nina Östman från Hälsingland, konstnär, fotograf och

författare tyckte att det var upprörande att ull köps in från Nya Zeeland. Hon undrade vart Svenskt Ullråd tagit vägen. Vi måste arbeta med produktutveckling för att ge status, förtroende och finansiering för vår svenska ull.

Fia Söderberg från Uppland fritidsbonde med flera fåraser har startat en ullförmedling på nätet. Vidare nämndes arbete med fåravel, en kardmaskin som skulle visas på lördagen, ett tvätteri har /ska startas på Gotland.

Avslutningsvis berättade Kia Gabrielsson om ullsortering i Norge, där de tar vara på ullen i betydligt större utsträckning än här. Kia arbetar på Norges största ullstation i Gol, där 14 klassificerare sorterar ullen i

6 klasser. Där klipps alla slaktdjur på slakterierna och sedan klassificeras ullen noggrant i ord och siffror. Logistiken för att ta vara på ullen i Norge är helt annorlunda än i Sverige. Containerbilar kör runt och hämtar upp ullen. Kia deltar också i ullsorteringen hos Wålstedts och i detta arrangemang. Några glimtar från en intressant kväll och med förhoppningar inför framtiden.

Yvonne Nyström

Utställning på Galleri Yamanashi

På Galleri Yamanshi i Gamla Stan Stockholm har ordnats en utställning efter en tävling i att sticka och väva i Wålstedts garner. Tävlingsbidragen kom från Japan och Sverige.

En Oktoberdag åkte Britta Börjesgård och jag från Karlstad till Stockholm för att se utställningen. Britta hade skickat in två halsvärmare i ”Pärlemor”, som ställdes ut. Det fanns bildvävar och stickade alster från Japan. Många sjalar både från Japan och Sverige. Vävd Kuddar med randiga baksidor som band. Endast ett tvåändsstickat alster. Fina hyllor med garn och samt ullsäckar visades också. Gallerivärden Carin hade en fin tätstickad kofta i Vålberggarn på sig.

Verkligen roligt att Wålstedts visas vid S:t Görans och Draken så fler än vi redan ullfrälsta får se vad fåren ger genom skicklig hantering.

Roligast av allt – i allt detta vackra finns vår rya ull !!

Yvonne Nyström

Ordförande Annika Wahreus
Anfastorp Vilse-Kleva 52194 Falköping
Tel. 0515-725244, 070-4564935
e-post annika.wahreus@spray.se

V ordförande Ulrika Östh
Dalen, Möcklehult 145, 598 94 Vimmerby
Tel. 0492-61029, 070-6481095
e-post ulrika.osth@hem.utfors.se

Sekreterare Carina Wenngren
Läby Österby 75592 Uppsala
Tel. 018-462726, 070-5236192
e-post sticarwen@telia.com

Sekreterare suppleant Birgitta Karlsson
Havträsk 102 96198 Boden
Tel.0928-23010, 073-0799926

Kassör Christer Oskarsson
Korssele 10 91791 Dorotea
0942-10531, 070-2608961,076-1285786
e-post korsselegarden@gmail.com

Kassör suppleant Kent Alexandersson
Bråten Hasslebacken 216, 472 93 Svanesund
Tel.070-600 84 10
e-post kent.0304.44140@telia.com

Adjungerade styrelseledamöter

Ullbedömare Sonja Thyen
69492 Hallsberg
Tel. och fax 0582-43082, 070-3162924
e-post ullverkstan@telia.com

Kontaktperson färgade ryafår

Mona Stenberg
Vägsele 201 92193 Lycksele
Tel. 0950-24042, 073 0706472

Regionombud

Syd Götaland Birgitta Alexandersson
Bråten Hasslebacken 216, 472 93 Svanesund
Tel. 0304-44140, 070-8510312
e-post bia.hassle@telia.com

Mellan Svealand Göran Lundström
Blecket Bergsvägen 29 Rättvik
Tel. 070-5936613
e-post goran.lundstrom@yahoo.se

Södra Norrland Eleonor Gidlund
Jon Ersgården Flärke 339, 89693 Gideå
Tel. 0663-50002, 070 6471355
e-post eleonor@jonersgården.se

Norra Norrland Carina Oskarsson
Korssele 10 91791_Dorotea
070-2608961, 076-1285786
korsselegarden@gmail.com

Livdjursförmedlare: Kontakta ordföranden

Sammanställande i valberedningen: Göran Lundström

*God Jul
Gott Nytt År*

